

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาคู่มือด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนจินดาอารมณี อำเภอเชียง
ยืน จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาคู่มือด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนจินดาอารมณี อำเภอเชียง
ยืน จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การพัฒนาคู่มือด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์
การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานและการนิเทศภายใน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้
ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แต่ในการนำไปสู่การปฏิบัติการสอนยังไม่ได้
เท่าที่ควร โดยจะเห็นได้จากการทำแบบทดสอบหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมาย
สามารถทำแบบทดสอบได้เฉลี่ย 26 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ
86.67 และผลจากการสัมภาษณ์หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการสรุปได้ว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้
ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และสามารถที่จะรู้วิธีการเชื่อมโยงและ
ผสมผสานเนื้อหาตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ ในการบูรณาการเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
อย่างกลมกลืนได้ และกลุ่มเป้าหมายสามารถบอกวิธีการและขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการ
เรียนรู้แบบบูรณาการ แต่ยังไม่มั่นใจว่าจะสามารถจัดรูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ ได้ และ
ยังไม่มั่นใจในการนำไปจัดการเรียนการสอนจริงนั้นจะเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนการ
จัดการเรียนรู้หรือไม่ ดังนั้นในการพัฒนาคู่มือด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในวงรอบ
ที่ 1 ช่วยให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แต่ยังไม่
มั่นใจในการนำไปจัดการเรียนการสอนจริงนั้นจะเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการ
เรียนรู้หรือไม่

2. การพัฒนาคู่มือในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในวงรอบที่ 1 ช่วยให้กลุ่มเป้าหมาย
มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแต่ยังไม่สามารถจัดการเรียนรู้แบบ

บูรณาการได้ จะเห็นได้จากผลการประเมินทั้ง 2 ครั้งของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ระดับปานกลาง และอยู่ระดับดี แต่การปฏิบัติการสอนอยู่ระดับปานกลาง ดังนั้นจึงทำการพัฒนาต่อเนื่องในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศภายในและประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยประเมินจากการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผลการประเมินทั้ง 2 ครั้งของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอยู่ระดับดี และระดับดีมาก โดยการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีผลการประเมินอยู่ระดับดีและระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่าการนิเทศภายใน ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนจินดาอารมณณ์ อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การพัฒนาครูโรงเรียนจินดาอารมณณ์ อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การพัฒนาในวงรอบที่ 1 โดยใช้ กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอยู่ระดับมาก แต่ยังไม่สามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประจักษ์ลักษณ์ บัวกลาง (2551 : 134 -136) ได้พัฒนาครูโรงเรียนเทศบาลพลประชานุกูล สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้กลยุทธ์ การศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายในและประเมินผลงาน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธีระ ภักดิ์ภูมินทร์ (2549 : 87 -92) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านหนองฮี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานและการนิเทศภายใน ทำให้กลุ่มเป้าหมาย 3 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอยู่ใน

ระดับมากและสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับดี ส่วนกลุ่มเป้าหมายอีก 3 คนมีความสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง จึงทำการพัฒนาในวงรอบที่ 2

2. การพัฒนาครูโรงเรียนจินดาอารมณ อำเภอยะนิง จังหวัดมหาสารคาม ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในวงรอบที่ 1 สามารถทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แต่ยังไม่สามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ จึงต้องดำเนินการพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศภายใน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ กำกับ ติดตามอย่างใกล้ชิด และนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง ทำให้กลุ่มเป้าหมายได้รับคำแนะนำที่ดีจากผู้เชี่ยวชาญ ได้รับความรู้ ตลอดจนวิธีการทำให้มีทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้มีผลการประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอยู่ระดับดีมาก และมีผลการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอยู่ระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยนัตร์ ไชยสาร (2548 : 117-119) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านอรารัง ตำบลพราน อำเภอยะนิง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าการพัฒนาในวงรอบที่ 1 ดำเนินการโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แต่ยังคงขาดความมั่นใจในการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนจริงในห้องเรียน จึงดำเนินการพัฒนาต่อวงรอบที่ 2 โดยดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การนิเทศภายในเพื่อกำกับติดตามกลุ่มเป้าหมาย และสามารถทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 การดำเนินการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ควรให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นการมีส่วนร่วมประเมินประสิทธิภาพ เพื่อร่วมกันประเมินประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมให้มากที่สุด

1.2 การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผู้บริหาร โรงเรียน ควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างดี และโรงเรียนควรดำเนินการพัฒนาครูอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยนำกลยุทธ์การนิเทศภายในมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูและนักเรียน

1.3 กลุ่มเป้าหมายจะต้องปฏิบัติตามกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้และให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรมการพัฒนาอย่างเต็มที่ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จึงจะประสบความสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยและสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.2 โรงเรียนควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมเรียนร่วมสอน การจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาครู เพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนให้หลากหลายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาความคงทนของความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูอย่างต่อเนื่อง